

Димитър Анакиев

СПОНТАННО

СЪЗНАНИЕ

gabriell-e-lit

ДИМИТЪР АНАКИЕВ

СПОНТАННО СЪЗНАНИЕ

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на автора или на издателство gabriell-e-lit.

© Димитър Анакиев, автор, 2022

© Димитър Анакиев, снимка на корица, 2022

© Лола Черв, портретна снимка, 2019

© Габриела Цанева, корица, 2022

© Издателство gabriell-e-lit, 2022

ISBN 978-619-7520-93-4 (e-book pdf)

ISBN 978-619-7520-94-1 (e-book ePub)

ДИМИТЪР АНАКИЕВ

СПОНТАННО СЪЗНАНИЕ

55 танки от Боулдър, Колорадо

Издателство

gabriell-e-lit

София, 2022

Занаятът (на поета), изкуството, се състои в това да се обърне внимание на действителния филм на ума (поток на съзнанието).

*Алън Гинзбърг,
New York Quarterly, 1971 г*

ПРЕДГОВОР КЪМ БЪЛГАРСКОТО ИЗДАНИЕ

Точно десет години след написването на този ръкопис моите танка стихове идват при българския читател като може би първата сбирка с танка на български език. Първото, американско издание, беше последвано от японско (преведено от Мацуо Шукуя), третото издание беше словенско (превод от Метод Чешек), четвъртото сръбско и сега петото, българско в мой превод. Трябваша ми 10 години и да преживея пет издания на различни езици, за да усетя истинското измерение на тази сбирка, която е най-успешната ми книга досега.

„Спонтанно съзнание“ е будистка категория. Муцуо Шукуя ми каза, че „спонтанното съзнание“ е най-важният елемент на японската култура. Следователно този ръкопис има метафизично, религиозно измерение като будистки поетичен текст.

Превеждайки отново тези стихове разбрах, че сбирката има драматична структура, затова добавих епилог и пролог към българското издание.

с. Грознатовци, Трънско, 2022 г.

Димитър Анакиев

ПРЕДГОВОР КЪМ АМЕРИКАНСКОТО ИЗДАНИЕ

Повечето от тези 55 танка написах за един ден в Боулдър, Колорадо. Тези стихотворения са моето посвещение към Алън Гинсбърг и други поети от Бийт поколението, които белязаха младостта ми с поетичен ентузиазъм. По времето на бийтниците танка не беше популярна, както днес.

Ето защо тази книга е може би първата експлицитна поетична сватба на танка и философията на бийта. И трябваше да отида в Боулдър, Колорадо, за да се случи това. Моят водач на дълги разстояния през Боулдър беше стар приятел – Ричард Гилбърт. Ричард е бивш ученик на Наропа, чиито бивши места за разходка посетих в горещите дни на юни 2012 г.

Представените тук стихотворения първоначално са написани на английски език.

Искам да изразя специалните си благодарности към Мерилин Хейзълтън, която любезно прочете и излъска моите стихотворения от Спонтанно съзнание.

Санта Круз, Калифорния, 2013 г.

Димитър Анакиев

КРАТКО ВЪВЕДЕНИЕ В ТАНКА

Танка е японска поетична форма от 31 срички в ред: 5,7,5,7,7. Тази форма е на повече от 1300 години и не е преувеличено да се каже, че това е поетичната форма, около която е създадена японската култура. Затова и старото ѝ име е „вака“ („японско стихотворение“), което в началото на 20 век по време на литературната реформа е заменено с името „танка“ („кратко стихотворение“).

Танка (waka) започва като придворна поезия и се смята, че достига своя връх през 12 век с пътуващия поет Saigyō, който измества центъра ѝ към будизма и неговите постоянни поетични пътувания („живот на пътя“) представляват модел за подражание за практически всички японски поети, които са го последвали, така че той е и модел за подражание на великия хайку поет Мацуо Башьо. Много от хайку на Башьо повтарят мотиви, използвани от Сайгьо в неговите танки.

Дори в съвременното танка запазва мястото си в японската литература чрез непрекъснато осъвременяване на израза си. Японският танка поет („каджин“ – „човек на танка“) е високопоставен в обществото и като цяло може да се каже, че мястото на танка е по-високо от това на хайку. Всяка година японският императорски дом обявява темите, по които е желателно танка поети да пишат тази година.

Изучаването на танка е от съществено значение за по-задълбочено разбиране на японската култура.

Танка е отворена към всички теми и в нея културните специфики са по-малко стандартизирани, отколкото в хайку (например, няма техника „kigo“).

Ето защо танка е голямо предизвикателство и за западния поет.

ПРОЛОГ

1.

Оставих
приятелката си в Денвър,
наех
стар Chevrolet
и отидох в пустинята

СПОНТАННО СЪЗНАНИЕ

2.

„О, Боже мой, път“
минава покрай градове-призраци
на стари мини –
през цялата тази история
карам към Боулдър

24.06.2012

3.

Кой или какво
осмисля живота ми
на Пърл стрийт?
Една млада циганка има нужда
от пари – аз имам нужда от нея

24.06.2012

4.

Аманда, къде
си сега, когато търся
нечия любов?
Ти живееш в планината,
аз живея в облаците над нея

24.06.2012

5.

Сред местните жители
в Trident Booksellers & Cafe,
Боулдър, Колорадо –
познати хора
и книги наоколо

24.06.2012

6.

Дълбока кристална
основата на Колорадо:
метаморфна скала,
чиито минерали са Ричард
от Напора, Алън Г. и аз

24.06.2012

7.

Pearl Street в Боулдър
е битпазар на души,
търсеци приятелство,
разбиране и потвърждение –
предлагам това, което имам

24.06.2012

8.

Забравен шампоан
от неизвестен съквартирант
в Boulder International Hostel
„Розмарин + мента“, който
използвам сега, вземайки студен душ

24.06.2012

9.

„Идвам в Боулдър,
за да бъда това, което съм“ –
думи на проститутка,
които си спомням,
без да знам защо съм тук

24.06.2012

10.

Пиша танка,
седейки на балкона на хостела –
от другата страна
на улицата младежи
слушат музика и пият

24.06.2012

11.

На Бродуей Каньон
се вирам във Flatirons-
бездомник
стои с табела:
„Визията ми е чийзбургер“

24.06.2012

12.

През 12-та улица
духа вятър до хостела,
освежаващ вятър –
бурята тръгна към Денвър,
но бризът спасява душата ми

24.06.2012

13.

За разлика от хората
на Пърл Стрийт, тези в хостела
са спокойни –
не споделят души,
а спокойни истории

24.06.2012

14.

Pearl Street
като Carnaval de Rio
гори цяла нощ –
музиката е нейната душа,
поезията е нейният ум

24.06.2012

15.

Полумесец
над центъра на Уест Енд;
неделя вечер е,
няма тълпа – Боулдър е за хора,
които търсят нещо

24.06.2012

16.

В Trident, купувайки
книга на Алън Гинсбърг,
аз съм тъжен, че никой
не може да я подпише – само 43 \$
в джоба ми за пътуване до вечността

24.06.2012

17.

Винаги използвах
главната зала на хостела
за спане и живот –
последния ден в кухнята
наточих молива

24.06.2012

18.

Купувайки кафе,
бисквитка и книга с поезия
в Innisfree Poetry
и Bookstore Cafe не мога
да да дам бакшиш за поезия

24.06.2012

19.

Поръчвам ледена вода
само за да платя бакшиш от \$1,00
за книгата,
която купих по време на закуската
в Innisfree Poetry Cafe

24.06.2012

20.

Книгата, която си купих
„Жените поетеси на Япония“,
мръсна от шоколада,
който имам на пръстите си –
ям бисквитка от Чиापас

25.06.2012

21.

През прозореца
се вирам в уличните знаци:
13th / Pennsylvania Ave
пия ледена вода
в кафене Innisfree

25.06.2012

22.

Слънцето в Колорадо

топи лед в чашата...

Пия вода,

мислейки за името на сервитьорката,

която предложи безплатна бисквитка

25.06.2012

23.

Отивайки на север
от Хълмовете до центъра на Боулдър,
наблюдавам сухи планини –
изглеждат толкова близо,
че викат за приключение

25.06.2012

24.

Чувствам се толкова
уверен, докато седя до езерце в парк
в университета Боулдър
и отговарям на „Какво правиш?“
с „Пиша поезия“

25.06.2012

25.

Университетът Боулдър;
в тихо езерце плуват шарани
и костенурки –
сред тях се виждам
потопен във вечността

25.06.2012

26.

Плуващ шаран свързва
сянка и светлина в древно езерце...
Осветено от слънцето,
то изглежда златисто, в сянка също –
златна тишина

25.06.2012

27.

Улица за музика,
парк, езера и реки
за поезия –
това е Боулдър, Колорадо,
тук съм аз

25.06.2012

28.

Най-големият човешки дар –
поезията – притежаван
от златна рибка,
плуваща бавно в езерце, осветено
от слънцето на Колорадо

25.06.2012

29.

Потъвайки
все по-дълбоко
в свежестта
на парковото езерце – облаци
в небето ми казват „Ела с нас“

25.06.2012

30.

Голяма златна риба,
кралят на езерото Боулдър Криик,
без да бърза
демонстрира своето величие – той
бавно плува, бавно диша и потъва

25.06.2012

31.

Спах до Боулдър Крийк
в сянката на липа
усещайки вятъра
на босите ми стъпали:
ученици преминават, облаци преминават.

25.06.2012

32.

Защо ни трябва поезия?
За живеене, изразяване и
преподаване на свободата –
гледам две златни рибки
в университетско езерце.

25.06.2012

33.

Дали аз съм
малък облак,
преминаващ
през небето
и изчезващ?

25.06.2012

34.

Сервитьорката
от кафене Innisfree Poetry
познава книгите
и разпознава напълно
значението на скромността

25.06.2012

35.

В сянка
до езерце, където се бръсна –
една далечна
млада дама лесно оголи
краката си и ляга

25.06.2012

36.

В университетския парк
пиша поезия – някои студенти
минават
покрай мен, а други
гледат рибите в езерото

25.06.2012

37.

Боулдър е дом
за поезия – да останеш тук,
да живееш тук като поет,
означава да станеш риба,
която е намерила своето езерце

25.06.2012

38.

Край Пътя на езерцето
спях, ядях и живеех,
пишейки поезия –
никой не ме попита кой съм,
никой не ме попита какво правя

25.06.2012

39.

Защо птиците чуруликат?

Защо вятърът осолява яденето ми
с листенца?

Не знам - по пътя
ям сирене и хляб

25.06.2012

40.

Разрошва ли се водата
в езерото поради сухия вятър,
който духа от хълмовете?
Или поради силата на водопада?
Две птици идват и си отиват.

25.06.2012

41.

Горещият вятър
отнема ума ми
и тялото –
велосипедите, които минават,
приличат
на торби, задвижвани от вятъра

25.06.2012

42.

Свободата днес
говори английски, използвайки
мобилен телефон –
минава покрай
Боулдър Крик следобед

25.06.2012

43.

Да бъдеш
риба в езерце,
това е всичко –
това е СМИСЪЛЪТ на религията,
но трябва да създадеш езерце

25.06.2012

44.

„Забранен
е риболовът в университетския
имот” –
седнал до езерцето
ловя стихове танка

25.06.2012

45.

Музата ми
се отдалечи
от езерото –
трябва да се преместя,
за да се опитам да я намеря отново

25.06.2012

46.

„Място
за размисъл, разговор
и мечта...
Семейство Мехалко“ –
пейка в парка

25.06.2012

47.

Емили Дикинсън
каза „Водата се учи от жажда“,
както и музика –
уличен певец пее,
като пие от фонтана

25.06.2012

48.

В Пърл Стрийт
си мисля за проститутките,
които минават –
защото приличат
на натюрморт

25.06.2012

49.

„О, бризът,
това е чудо...“
каза една дама,
седнала на пейката,
говорейки по мобилен телефон

25.06.2012

50.

Висок, мускулест
черен човек, облечен
в тясна тениска,
върви по Пърл Стрийт,
сякаш му принадлежи

25.06.2012

51.

„Не се страхувайте
от живота“ е основното
послание
на Буда към всички, които
живеят в замъци на страха

25.06.2012

52.

Мейпгълтън Хил –
катериците, единствените местни
жители на този исторически квартал
ме карат да се чувствам удобно
сред именията

25.06.2012

53.

Бели облаци
в зелено небе над
червени хълмове –
напускам Боулдър, Колорадо,
докато духа сух бриз

25.06.2012

54.

Боулдър гори –
димът се вижда
над Flatirons –
гледам телевизионен репортаж
в близкия Денвър

25.06.2012

ЕПИЛОГ

55.

Древният въпрос,
на който отговорих тук –
какво е изкуството на поезията?
Доведете ума си до по-високо
състояние,
пет инча над земята, за да ходите

ЗА АВТОРА

Димитър Анакиев, известен още като КА-МЕСАН, 亀さん, (роден 1960 г.) е българин от Западните покрайнини (с. Грознатовци, Трънско). Започва да пише и публикува поезия на 13-годишна възраст, а хайку от 1985 г.

Той е „баща“ на много балкански хайку проекти, между които „Haiki Novine“ (Сърбия) и „Priatelj“ и „Apokalipsa haiku edition“ (Словения).

Заедно с Димитър Стефанов е съосновател на Български хайку клуб през 2000 г., а заедно с Венелина Петкова през 2021г. е основател на поетичен кръг „Шукан“ (субективност), който организира Българското състезание за съвременно (гендай) хайку и Български международен конкурс за хайку и танка „Котодама“ (душата на думите) през 2022 г. Той е съосновател и на Световната хайку асоциация (世界俳句協会 SEKAI HAIKU KYOKAI) и съредактор (с Джим Кейшън) на „Възлите – антология на хайку поезията на Югоизточна Европа“. Редактира също така словенската хайку антология „Езерцето на тишината“ и антологията на антивоенното хайку „Парче небе“.

Димитър Анакиев е редактор на престижната *„Камесанова световна хайку антология за война, насилие и нарушаване на правата на човека“* с 903 хайку, написани на 35 езика от 435 поети от 48 страни и автор на 17 хайку сбирки. Сред неговите награди са: Европейската награда Медалът на Франц Кафка, Наградата на Музея на хайку литературата, Годишната Merit Book награда на Haiku Society of America, Годишната награда Ginyu (Saitama), Годишната награда на читателите на Shamrock (Ирландското общество за хайку), „Фуджисан“ Токио (за танка) и наградите от Mainichi Daily Новини, Daily Yomiuri (и двете Токио) и Azami (Осака). Димитър Анакиев е носител на наградата "Хи-жа" на състезанието Genjwan Haibun в Киото, както и на няколко филмови награди, включително Националната словенска награда за най-добър документален филм.

ЗА КНИГАТА

„Спонтанно съзнание“ е впечатляваща поредица от стихове, които показват потока на живота в един кратък отрязък от време в едно конкретно място. Поредица от образи – понякога ярки, запомнящи се; друг път мимолетно отминаващи, едва докосващи сетивата и съзнанието. И едно духовно пътешествие през ума и света.

Тук конкретното се превръща в категория, а категорийното пониква във всеки житейски акт и всяко осъзнато съотнасяне на видяно-преживяното.

Кое прави един случаен детайл толкова важен, животопрменящ, пътеопределящ?!

Това никой не знае – просто – просветлението на мига. И в този миг-откровение се ражда поезията.

Работих с удоволствие по цялостния текст. И четях всяка следваща танка с интерес – като глава от роман. Защото всяка танка е точно това – цяла една история, събрана в пет стиха, но е и едно стъпало по стълбата към откъсването от битийността.

Колко далеч може да стигне това откъсване?! Още в началото на текста разбираме /танка 4/, че лирическият Аз вече е стъпил в облаците над планината. Къде по-високо може да отиде?! Или – може би пътят вече не е „нагоре“, а „навътре“... Може би осъзнаването на откъсването вече следва друга логика – не на бягство и отдалечаване, а на навлизане в същината, което съвсем не означава „издребняване“...

Какво може да ни даде наблюдението на потока на живота на другите? Какво може да ни даде литературният образец? Текст, личност, житейска пътека...

Това са част от мислите, които успях да уловя при първия ми прочит на „Спонтанно съзнание“.

Общото ми впечатление за книгата – кратък текст, но всъщност зад него има много житейска, философска и литературна история.

В един по-дълбок план много прозрения и паралели могат да се намерят между конкретните танка с описанията в тях случки и състояния и онова, което е авторската житейска натопареност и същност. Но без загатнатото в предговора към американското издание значение на бийт културата за авторовото личностно развитие, те биха останали висящи и структурно нестабилни.

Важен елемент за разбирането на книгата в цялост и за вникването в същността на отдел-

ните танка има и специално написаното за настоящото първо българско издание „Кратко въведение в танка“. В него можем да открием ключа към отговора на въпроса какво е танка и защо е подходяща форма за постигане на „спонтанно съзнание“, една категория, кратко осветена чрез цитат на Мацуо Шукуя.

Тъй като съм човек, немалко изкушаван от далекоизточната философия, естетика и литература, този текст има за мен дълбоко сакрално значение. Още една стъпка по Пътя?! Кой знае.

Но едно е сигурно – „Спонтанно съзнание“ на Димитър Анакиев е четиво, което обогатява душевността и познанията, изостря сетивността и освобождава потока на съзнанието.

д-р Габриела Цанева, издател и редактор

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР КЪМ БЪЛГАРСКОТО ИЗДАНИЕ	5
ПРЕДГОВОР КЪМ АМЕРИКАНСКОТО ИЗДАНИЕ	7
КРАТКО ВЪВЕДЕНИЕ В ТАНКА	9
ПРОЛОГ.....	11
1.....	11
СПОНТАННО СЪЗНАНИЕ	12
2.....	12
3.....	13
4.....	14
5.....	15
6.....	16
7.....	17
8.....	18
9.....	19
10.....	20
11.....	21
12.....	22
13.....	23
14.....	24
15.....	25
16.....	26
17.....	27
18.....	28
19.....	29
20.....	30
21.....	31
22.....	32

23.....	33
24.....	34
25.....	35
26.....	36
27.....	37
28.....	38
29.....	39
30.....	40
31.....	41
32.....	42
33.....	43
34.....	44
35.....	45
36.....	46
37.....	47
38.....	48
39.....	49
40.....	50
41.....	51
42.....	52
43.....	53
44.....	54
45.....	55
46.....	56
47.....	57
48.....	58
49.....	59
50.....	60
51.....	61

52.....	62
53.....	63
54.....	64
ЕПИЛОГ	65
55.....	65
ЗА АВТОРА.....	66
ЗА КНИГАТА	68
СЪДЪРЖАНИЕ	71

Димитър Анакиев

СПОНТАННО СЪЗНАНИЕ

Българска, първо издание

Редактор: Габриела Цанева

Дизайн и компютърна обработка:

gabriell-e-lit

ИЗДАТЕЛСТВО

gabriell-e-lit

www.gabriell-e-lit.com

e-mail: gabriell-e-lit@mail.bg

формат: e-book

платформа:

<http://e-books.gabriell-e-lit.com/>